

16.3.2021

Laitilan kaupunki

Ympäristötoimi, tuija.kailaste@laitila.fi

Viite Lausuntopyyntö 11.2.2021

Lausunto Esa Aaltonen Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksista, Laitila, Untamalan kylä, Nummi (400-441-13-16)

Lupaa haetaan soran ottamiseen ja kiviaineksen murskaamiseen alueella, jolle on myönnetty edellinen maa-aineslupa 10.11.2010 (§107, Lemminkäinen Infra Oyj) ja tätä ennen vuonna 2003. Notto-rekisteriin tehtyjen ottoilmoitusten perusteella alueelta on v. 2003 - 2010 otettu yhteensä 110 000 k-m³ soraa ja hiekkaa.

Alue on siirtynyt nykyisen omistajan haltuun vuonna 2014 eikä tilalla ole vuosien 2014 - 2020 aikana ollut ottotoimintaa. Tilalle Nummi myönnetty maa-aineslupa on päättynyt 31.12.2020 ja ympäristölupa (16.10.2013 § 34) 31.12.2020. Hakemuksen mukainen otettavan aineksen määrä on 44 000 m³.

Haettu ottamisalueen pinta-ala on 3,61 ha, joka on sama kuin kaivualueen pinta-ala aiemmassa luvassa, jossa ottamisalueen pinta-ala on ollut 3,79 ha. Hakemusasiakirjojen karttoihin ei ole merkitty varsinaisen kaivualueen rajausta, mutta asemapiirroksen perusteella (liite 11.1.) ottamisalue kattaa koko kiinteistön. Ottamisalueella tarkoitetaan aluetta, jolla maa-ainesten ottaminen ja ottamiseen liittyvät muut järjestelyt, kuten pintamaiden ja sivukivien käsittely ja jälkihoitotoimet, tapahtuvat. Lupaa haetaan 10 vuodeksi.

Ympäristölupahakemuksen mukaan kiven murskauksessa on tarkoitus käyttää siirrettävää murskauskalustoa. Päättyneestä ympäristöluvasta ilmenee, että lähin asuinkiinteistö sijaitsee noin 100 metrin etäisyydellä murskausalueesta ja enintään 300 metrin etäisyydellä alueesta on kuusi asuinkiinteistöä.

Ottamisalue sijaitsee noin 17 km:n päässä Laitilan keskustasta Ropan sora-alueella valtatie 8:n länsipuolella. Ottamisalueelle on liittymä Nummen yksityistieltä.

Soranotto, jalostustoiminta ja tukitoiminta-alue sijoittuvat ottamisaluetta halkovan Nummentien eteläpuolelle ja varastoalue ja -kasat tien pohjoispuolelle. Maa-ainesten ottamissuunnitelman mukaan ottamissyvyys on noin 3,5 metriä siten, että Nummentien pohjoispuolella ottotaso tulee olemaan +18,10 ja tien eteläpuolella +19,5. Alueen GPS-mittaukset on tehty vuonna 2008 ja ilmoitetut korkeudet ovat N60-järjestelmässä.

Naapurituloilla on vanhoja soranottoalueita, joihin ei jätetä luiskaa eikä suojavyöhykettä, koska ottotaso niillä on ollut alempi kuin kiinteistöllä Nummi. Naapurikiinteistöjen, joilla ei ole harjoitettu maa-ainesottoa, rajoille jätetään 10 metrin suojavyöhyke.

Ottamisalueen jälkihoitona suunnitelmassa on mm. esitetty, että alle ottotason +18,10 kaivetut kohdat korotetaan suunniteltuun pohjatasoon käyttämällä täytemaata. Alueen kasvillisuus on tarkoitus palauttaa istuttamalla 2 500 männynainta ja 500 lehtipuuntainta hehtaaria kohden.

Aluetta koskevassa aiemmassa maa-ainesluvassa hyväksyttävä vakuus lupamääräysten mukaisen toimenpiteiden suorittamisen varmistamiseksi on ollut 12 000 €. Ottamisalueen pinta-ala on ollut 3,79 ha ja myönnetty ottomäärä 44 000 m³-k. Hakija on esittänyt käytettävän nykyistä vakuutta.

Kaavoitus

Varsinais-Suomen maakuntakaavassa ottamisaluetta koskee pohjavesialueen merkintä. Alueelle ei ole laadittu asema- tai yleiskaavaa.

Luonnon- ja maisemansuojelu

Ottamisalueen läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita eikä käytettävissä olevien tietojen perusteella alueella ole erityisiä luonnon- tai maisemansuojelullisia arvoja.

Pohjavedensuojelu

Ottamisalue sijaitsee Ropan tärkeän pohjavesialueen (luokka 1) muodostumisalueella. Pohjavesialueen keskiosat ovat hyvin vettä johtavaa soraa ja hiekkaa. Kalliokynnykset jakavat pohjavesialuetta erillisiin pohjavesialtaisiin. Runsas soranotto ja paikoin lähellä maanpintaa oleva kallio ovat vähentäneet maaperän kerrospaksuuksia. Pohjaveden päävirtaussuunta ottamisalueella on kaakkoon kohti Ropanjärveä.

Ropan pohjavesialueella sijaitsee kaksi Pyhärannan kunnan vedenottamo. Alhon ottamo sijaitsee ottamisalueelta noin kahden kilometrin päässä luoteessa ja Ropan ottamo noin kilometrin päässä kaakossa. Vedenottamoiden ja hankealueen välissä on pohjaveden virtausta rajoittavia kalliokynnyksiä.

Hakemuksessa ei ole kuvattu vaikutusalueella mahdollisesti olevia talousvesikaivoja. Ympäristöhallinnon tietojen mukaan ainakin ottamisalueen koilliskulmassa, Nummentien pohjoispuolella, sijaitsee kaivo.

Ottamissuunnitelman mukaan pohjaveden pinnan korkeus alueella on +13,74 (27.10.2008). Hakemuksesta ei käy tarkemmin ilmi, mistä pohjavedenpinnan korkeus on mitattu. Ympäristöhallinnon tietojärjestelmän (POVET) mukaan noin 830 metrin päässä luoteessa olevasta havaintoputkesta (Hp1) on pohjaveden korkeudeksi mitattu +18,77 (1993). Ottamisalueesta noin 1,4 km:n päässä luoteessa sijaitsevan Enäjärven pinnan korkeus on +16,8 ja noin kilometrin päässä kaakossa sijaitsevan (Alaisen) Ropanjärven +8,5.

Hakemuksen mukainen alue on ollut mukana soranottoalueiden tilaa ja kunnostustarvetta kartoittaneessa SOKKA-hankkeessa vuonna 2010 (kuoppa 4). Tällöin tehdyn kartoituksen mukaan maa-ainesottoalueiden osuus Ropan

pohjavesialueen pinta-alasta on 25 % ja muodostumisalueen pinta-alasta 40 %. Kuoppa 4 todettiin olevan otto käynnissä ja alueella oli varastokasoja. Ottamisalueen kunnostustarve arvioitiin maa-aineslupan mukaiseksi. Alueen kuvauksessa on mainittu mahdollinen kunnostettavaksi soveltuva paahderinne. Koko Ropan pohjavesialuetta koskien SOKKA-raportissa suositellaan, ettei alueelle myönnetä maa-aineslupia ennen perusteellisia selvityksiä toiminnan vaikutuksista pohjavedelle.

Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeen (POSKI) yhteydessä Ropan pohjavesialue on luokiteltu maa-ainesten ottoon soveltumattomaksi alueeksi. Luokitus perustuu suojeluarvojen perusteella tehtyyn koko pohjavesialuetta koskevaan yleispiirteiseen arvioon.

Ropan pohjavesialueen määrällinen ja kemiallinen tila on luokiteltu hyväksi, eikä sitä ole Lounais-Suomen pohjavesien toimenpideohjelmassa vuosille 2016 - 2021 nimetty riskialueeksi tai selvityskohteeksi.

Kannanotto

Ympäristölupahakemuksen osalta lupaviranomaisen tulee lupamääräyksin huomioida, ettei murskaustoiminnasta aiheudu melu- eikä pölyhaittaa naapurikiinteistöille. Siirrettävä murskauslaitos on sijoitettava ottamisalueelle siten, että riittävä etäisyys lähimpään asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen säilytetään.

- Kivenmurskaamo voidaan sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriöille alttiista kohteesta ainoastaan, jos toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla toiminta rakennukseen tai muita teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriöille alttiissa kohteessa ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutason arvoja. Lisäksi toiminnasta ei saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkenemistä, joka vaarantaa 5 §:ssä tarkoitetun ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen. Tukitoiminta-alue voidaan sijoittaa lähemmäksi kuin 300 metrin päähän häiriöille alttiista kohteesta.
- Jos kivenmurskaamo sijoitetaan alle 500 metrin päähän asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta oleskeluun tarkoitettuun piha-alueesta tai muusta häiriöille alttiista kohteesta, on pölyn joutumista ympäristöön estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.
- Jos kivenmurskaamo sijoitetaan alle 500 metrin päähän asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta oleskeluun tarkoitettuun piha-alueesta tai muusta häiriöille alttiista kohteesta, melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen.

- Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Maa-aineslupaharkinnan osalta Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalta alueella on ennalta arvioiden luonnon-, maiseman- ja vesiensuojelun kannalta mahdollista, mikäli pohjavedensuojelu- ja maisemointivaatimukset huomioidaan ottamistoiminnassa asianmukaisesti. Lupaharkinnan yhteydessä tulee ottaa huomioon ainakin seuraavaa:

- Maa-aineslupahakemuksen liitteeksi toimitettu ottamissuunnitelma on laadittu 19.11.2008 ja siinä olevat korkeustiedot on esitetty N60-järjestelmässä. Ottamissuunnitelman korkeustiedot tulee päivittää N2000-järjestelmään ja ottamissuunnitelmaan tulee liittää ottamisalueen nykytilannetta ja tulevaa lopputilannetta esittävät suunnitelmakartat, joista ilmenee ottamistoiminnan etenemissuunnat ja mahdollinen vaiheistus. Suunnitelmakarttoihin tulee selkeästi rajata sekä ottamiseen että kaivualueen rajat.
- Lounais-Suomen ympäristökeskuksen 6.7.2009 antamassa aluetta koskevassa maa-aineslausunnossa oli todettu kaivun alueen pohjoispuolisessa osassa ulottuneen suunnitelmakarttojen mukaan syvimmillään tasoon +16,7, vaikka jo edellinen lupa oli edellyttänyt neljän metrin suojakerroksen jättämistä pohjavedenpinnan yläpuolelle. Näin ollen suunnitelmassa jälkihoitona esitetty ottotason nosto tulee toteuttaa heti ja aiemman maa-ainesluvan voimassaolon aikana liian syväälle kaivetut kohdat tulee täyttää samalta ottamisalueelta otettavalla kivennäismaalla aiemman luvan mukaiseen ottotasoon, mikäli näin ei ole jo toimittu.
- Alueen maisemoinnin yhteydessä voidaan osaan ottamisalueen etelään päin viettävistä rinteistä muodostaa harvinaisten ja uhanalaisten eliölajiston elinmahdollisuuksia parantava paahderinne, jolloin hiekkainen rinne jätetään kehittymään luontaisesti. Tarpeen mukaan luontaista maisemoitumista paahderinteen osalta voidaan täydentää ELY-keskukselta erikseen saatavin ohjein tehtävillä siirtokylvöillä.
- Pohjaveden pinnan taso on mitattava kolmen kuukauden välein (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa). Tarkkailun avulla on varmistuttava siitä, että pohjaveden pinnan päälle jää vähintään neljän (4) metrin paksuinen suojakerros maa-ainesta. Suunniteltua alinta ottotasoa on nostettava, mikäli tarkkailun tulokset sitä vaativat. Pohjaveden korkeustulokset tulee ilmoittaa N2000- korkeusjärjestelmässä.
- Pohjaveden laatu alueella tulee määrittää kerran vuodessa alueelle asennetusta havaintoputkesta. Vedestä tulee analysoida lämpötila, haju, sameus, väri, pH, happi, KMnO₄-luku, hiilidioksidi, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, typpiyhdisteet, kloridi, kovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja *E. coli* -bakteerit. Näyteenotossa tulee käyttää sertifioitua ulkopuolista näytteenottajaa.

- Pohjavesitarkkailun tulokset raportoidaan vuosittain helmikuun loppuun mennessä valvontaviranomaiselle ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) sekä sähköisesti siirtotiedostona ELY-keskukselle pohjavesitietojärjestelmään. Toiminnanharjoittajan tulee sopia sähköisestä tiedonsiirrosta laboratorion kanssa.
- Mikäli ottamisalueella säilytetään öljytuotteita, tulee säiliöt sijoittaa luonnontilaiselle alueelle varsinaisen kaivualan ulkopuolelle ja varustaa tiiviillä säiliön tilavuutta vastaavalla katetulla suoja-altaalla. Koneiden ja laitteiden säilytyspaikat on sijoitettava luonnontilaiselle alueelle kaivualan ulkopuolelle ja suojattava asianmukaisesti. Koneiden ja laitteiden tankkaukset on suositeltavaa tehdä pohjavesialueen ulkopuolella. Mikä tämä ei ole mahdollista, tankkauksia saa tehdä ainoastaan asianmukaisin suojausrakentein varustetussa paikassa.
- Alueelta kuoritut pintamaat tulee varastoida luonnontilaisella alueella ottamisalueen reunoilla. Orgaanista ainesta sisältävien materiaalien läjittäminen pohjavesialueella hiekkakuopan pohjalla ilman pohjavettä suojaavaa pintamaakerrosta on kielletty.
- Mikäli kaivannaisjätteitä varastoidaan yli kolme vuotta, jätehuoltosuunnitelmaan tulee täydentää myös kaivannaisjätealuetta koskeva osio liitekarttoineen
- Alueen maisemointi tehdään luvan voimassaolon aikana ja toteutetaan seuraavasti:
  - Alue siistitään ja sen epäsopiva käyttö estetään. Alue muotoillaan ja luiskat loivennetaan. Ottamisalueen kaikki luiskat tulee loiventaa kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi.
  - Luiskiin tai pohjalle ei saa haudata ei saa käyttää kantoja tai muita humuspitoisia ylijäämämassoja eikä ylijäämämaita saa tuoda myöskään alueen ulkopuolelta.
  - Alueen maisemointi tulee lupamääräyksen edellyttää tekemään seuraavasti: Alue siistitään, muotoillaan ja luiskat loivennetaan maainessuunnitelman mukaisesti. Tiivistyneet alueet, kuten toiminnassa käytetyt liikennöinti- ja varastointialueet möyhennetään ja pehmennetään pohjaveden muodostumisolosuhteiden ja kasvillisuuden kasvuolosuhteiden parantamiseksi. Alueen epäsopiva käyttö estetään. Karkea pohjasora peitetään noin 20 - 30 cm:n paksuisella hiekkakerroksella. Hiekkaisen maan pintaosaan sekoitetaan noin 10 - 20 cm vahvuinen kerros humusta, joka voi olla joko alueelta kuorittua pintamaata tai muualta tuotua tarkoitukseen tutkitusti soveltuvaa humusta, kuten maatunutta turvetta. Kasvialustalle kylvetään alueelle luonteenomaisia kasveja tai nurmikkoa. Puustoksi istutetaan sekametsää.

Lupapäätöksestä on viivytyksettä ilmoitettava MAL 19 §:n edellyttämällä tavalla. Ilmoitukseen on liitettävä kaikki ne päätökseen liittyvät asiakirjat (myös täydennetyt), jota MAL 20 §:n mukaisen muutoksenhakumahdollisuuden mahdollinen käyttö asiassa edellyttää.

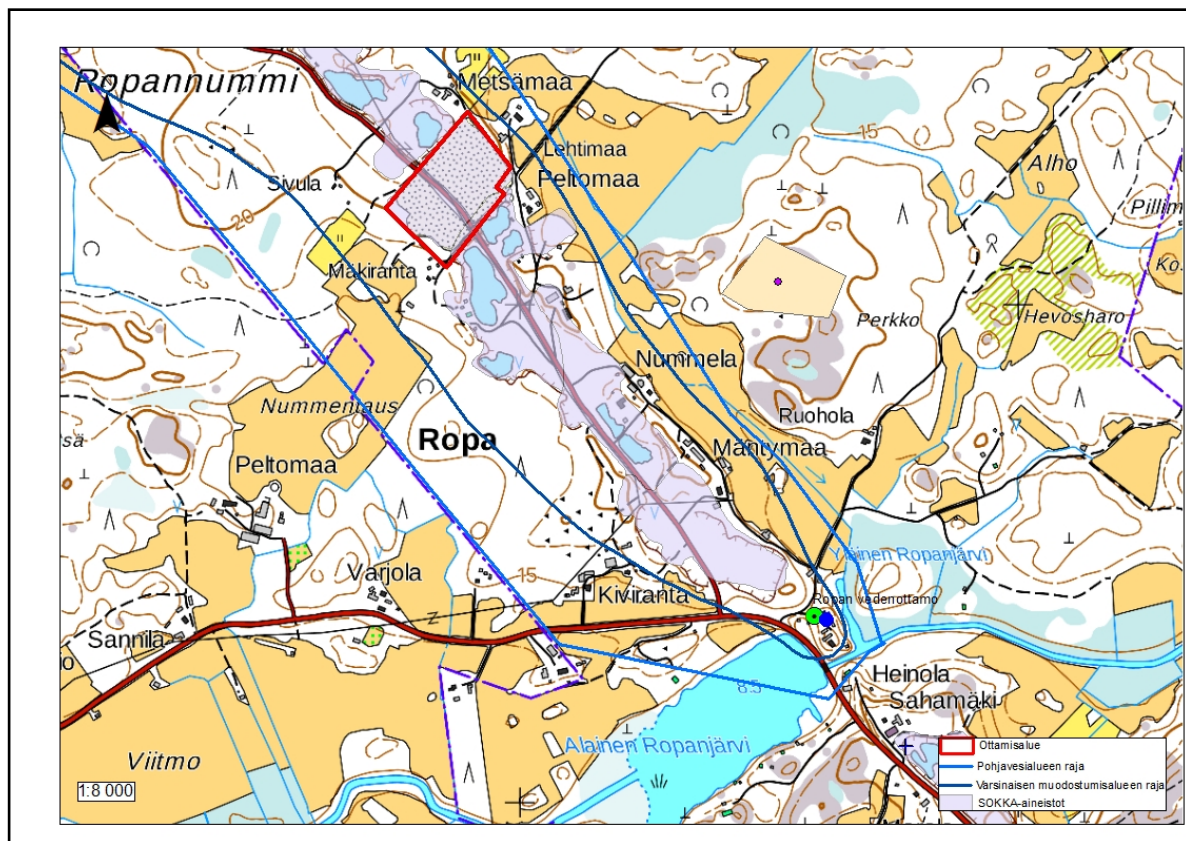
Lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytää lupaviranomaista lähettämään ottamislupaa koskevat tiedot sähköisellä lupapäätöslomakkeella, joka löytyy osoitteesta: [https://anon.ahtp.fi/ layouts/Lomake.ashx?LomakeID=10045](https://anon.ahtp.fi/layouts/Lomake.ashx?LomakeID=10045). Ainakin ottamissuunnitelman nykytilanteen ja lopputilanteen kartat suositellaan skannattaviksi lomakkeen liitetiedostoksi. Lomakkeen huolellinen täyttäminen on tärkeää, koska sähköisen tiedonsiirron kautta valtakunnallista maa-ainesluparekisteriä hyödynnetään mm. paikkatietoaineistoissa (koordinaattitiedot), maa-ainesluvan haltijoiden vuosittaisten ilmoituspyyntöjen lähettämisessä sekä myös kuntien lupa- ja valvontaviranomaisen apuvälineenä.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa. Asian on esitellyt ylitarkastaja Mia Laakso ja ratkaissut ylitarkastaja Sanna-Liisa Suojasto.

TIEDOKSI Varsinais-Suomen liitto (sähköpostitse)

LIITTEET Kartta

Kartta

Tämä asiakirja VARELY/966/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/966/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Laakso Mia 16.03.2021 14:06

Ratkaisija Suojasto Sanna-Liisa 16.03.2021 14:11